

بررسی رابطه‌ی عملکرد برتری دستی با مهارت‌های خود مراقبتی و مقایسه‌ی آن بین دانش‌آموزان عقب مانده ذهنی و عادی مدارس ابتدایی

برتری دستی و مهارت‌های خود مراقبتی در کاردرمانی جایگاه ویژه‌ای دارد و از مهارت‌های بنیادی در توان بخشی می باشد. این تحقیق توصیفی - تحلیلی در مدارس آموزش و پرورش منطقه ۱۱ شهر تهران در سال ۱۳۸۱ بر روی ۶۱ دانش آموز عادی (۳۲ عدد راست دست، ۲۹ عدد چپ دست) و ۵۹ دانش آموز عقب مانده ذهنی آموزش پذیر (۴۰ عدد راست دست، ۱۹ عدد چپ دست) پایه‌های تحصیلی آمادگی، اول و دوم انجام گرفت. میانگین سنی دانش آموزان عادی کم تر از دانش آموزان عقب مانده ذهنی بود ($P=0/000$).

برخی از داده‌ها از طریق پرسش نامه‌های ویژه و داده‌های اختصاصی از طریق اجرای آزمون اختصاصی به صورت عملکردی از آزمودنی به عمل آمد. برتری دستی و مهارت‌های خود مراقبتی آن‌ها مورد مقایسه و ارتباط آن بین دو گروه محاسبه شد. بین میانگین قدرت گریپ دست راست و چپ آزمودنی‌های راست دست مدارس عادی اختلاف معناداری وجود داشت ($P=0/011$) اما در آزمودنی‌های چپ دست اختلاف معناداری وجود نداشت ($P=0/234$).

میان مهارت‌های خود مراقبتی و قدرت گریپ آزمودنی‌های عقب مانده ذهنی و عادی ارتباط معناداری وجود دارد ($P=0/000$). مقایسه‌ی مهارت دستی دو گروه از نظر آماری اختلاف معناداری را نشان می دهد ($P=0/000$).

مقایسه‌ی هم بستگی بین مهارت دستی با مهارت خود مراقبتی در آزمودنی‌های عقب مانده ذهنی معنادارتر از آزمودنی‌های عادی بود ($P<0/05$) و هم بستگی بین برتری دستی و یا بیش تر از برتری دستی با چشم بود. در مقایسه‌ی دانش آموزان راست دست و چپ دست مدارس عادی براساس رتبه‌ی تولد اختلاف معناداری وجود دارد ($P=0/001$) ولی براساس سابقه‌ی چپ دستی در خانواده تفاوت معناداری وجود نداشت ($P=0/963$).

پیشنهاد می شود برای ارزیابی و تعیین برتری دستی از چند جنبه (قدرت، مهارت و از طریق پرسش نامه) مورد توجه قرار گیرد و به صرف نوشتن با دست اکتفاء نگردد.

واژگان کلیدی: برتری دستی / مهارت خود مراقبتی / عقب مانده ذهنی / دانش آموزان عادی

دکتر فرید فدایی

استادیار دانشگاه علوم بهزیستی
و توان بخشی

دکتر مهدی رهگذر

مربی آمار

سید علی حسینی

مربی کاردرمانی

احسان طالب پور

کاردرمان